
жовткова, медяна, молочна.

Маски для волосся слід підбирати ретельно, з підручних засобів маски не є ефективними, можуть завдати волоссю шкоди. Перед використанням будь яких масок звернутися до дерматолога за консультацією. Найкраще підійшла маска з льонової олії. Волосся стало пишним, м'яким на дотик, легко розчісується, легко піддається вкладанню, кінчики січуться менше(при умові тривалого використання).

Згідно проведених експериментальних досліджень в домашніх умовах, ефективними були такі рецепти: маска для обличчя з сірої природної глини та маска для волосся з льонової олії.

Література:

1. Аствацатуров, К. Р. Косметика для всех/ К.Р.Аствацатуров, И.И.Кольгуненко.- М.: Медицина, 2005.-103 с.
2. Войцеховська, А.Л. Косметика сегодня /А.Л.Войцеховська, И.И.Вольфензон. – М.: Химия, 1988.- 176 с.
3. Гуменюк, О.О. Косметичні засоби здоров'я. 7 клас / О.О.Гуменюк // Основи здоров'я. – 2015.-№4.-С.13-16.
4. Литвин, О. А. Файл № 1. Косметичні засоби - краса чи шкода для здоров'я?/ О. А. Литвин // Хімія. – 2012. – № 8. – С.201-208.

Самбура О., студент
Науковий керівник: асист. Каплун І.Г.

ЗЕМЕЛЬНІ РЕСУРСІВ ЧОРТКІВСЬКОГО РАЙОНУ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ

Земельний фонд Чортківського району складають землі сільськогосподарського призначення, землі промисловості, населених пунктів, транспорту, зв'язку, землі природоохоронного та історико-культурного призначення, землі лісового та водного фондів, землі запасу [1].

Площа земельного фонду Чортківського району становить 90,3 тис. га. У структуру земельного фонду району основну частину їх складають сільськогосподарські землі. Площа їх становить 77,5% від площі всього району. В деяких сільських

радах ця категорія земель займає більшу частину від середнього показника району. Наприклад: в Базарській сільській раді показник 98,7%, в Колиндянській – 98,0%, Свидівській – 97,5%, в Косівській – 98,8%, в Староягільницькій – 99,2%, в Ягільницькій – 99,7% від загальної площі сільської ради. Ці сільські ради зосереджені у південно-західній частині території району, а інші сільські ради зосереджені по території району. Найменша частка у Скородинській – 86,6%, Білівській – 8,9%, Сокиринській – 8,2%. Як видно, найменша частка земель

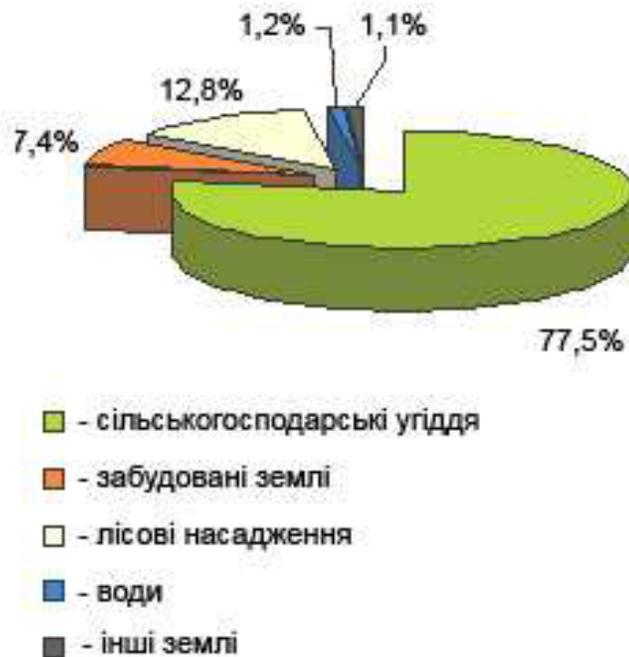


Рис. 1. Структура земельного фонду Чортківського району Тернопільської області

знаходяться у північно-східній частині району, але більш чіткого районування провести неможливо. Найменший відсоток земель сільськогосподарського призначення спостерігається у Білівській та Сокиринській сільських радах, тому що тут висока частка земель, зайнятих водними і лісовими ресурсами. Водними 15,1%, лісовими 10,9%. Територія, що належить до земель державного лісового фонду (в межах сільськогосподарських підприємств) в середньому по Чортківському районі становить 13,1%. Найбільші території зайняті лісами по сільських радах Сокиринська –

10,9%, Малочорнокінецька – 9,5%, Угринська – 9,1%, Тарнавська – 7,9%, Великочорнокінецька – 7,3%, Росохацька – 6,9%, Сосулівська – 6,3%, Милівецька – 6,2%, Горішньовигнанська – 5,9%, Улашівська – 5,8%, Коцюнчицька – 5,7% та інші. Землі лісового фонду простяглися зі сходу на захід по південній частині району, а також знаходяться в центральній і південній частині, і переходять у Заліщицький район. Найменшу залісненість мають такі сільські ради: Староягільницька – 0,1%, Ромашівська – 0,1%, Косівська – 0,1%, Ромашівська – 0,1%, Бичківська – 0,2%, Свидівська – 0,2%, Половецька – 0,2%, Джуринська – 0,3%, Кривеньківська – 0,4%, Мухавська – 0,6%, Товстенківська – 0,6%. Ці території найменш заліснені і займають західну і північно-західну частину району. [5]

Заболочені землі становлять в середньому 0,04%. Незначна частка земель які належать до державного водного фонду становлять 1,2%. Також необхідно виділити сільські ради, де водні об'єкти займають відносно високий відсоток: Сокиринецька – 15,1%, Заліснянська – 13,3%, Скородинська – 11,4%, Швайківська – 6,6%, Мухавська – 6,3%.

У структурі сільськогосподарських угідь найбільшу площу займає рілля – 87,9% або 61,2 тис. га. На багаторічні насадження припадає 0,9%, сіножаті – 1,3%, пасовища – 9,8% сільськогосподарських угідь. [4]

Найбільша частка ріллі Чортківського району в Староягільницькій (95,9%), Свидівській (94,4%), Пастушівській (93,8%), Ягільницькій (93,7%), Романівській (93,4%), Звиняцькій (93,2%), Базарській (92,8%), Шульганівській (92,6%), Панашівській (91,9%), Шманьківській (91,4%), Половецькій (91,3%), Шманьківчицькій (91,1%), Ридодубівській (90,3%) сільських радах.

Найменша частка ріллі в Чортківському районі в таких сільських радах: Сокиринецькій (71,7%), Коцюбинчицькій (72,3%), Горішньовигнанській (78,0%), Сосулівській (78,6%), Росохацькій (78,7%), Колиндянській (79,6%), Чорнокінецьковолинській (79,9%), Малочорно-кінецькій (80,6%).



Рис. 2. Структура сільськогосподарських угідь Чортківського району Тернопільської області

Малий відсоток в структурі сільськогосподарських угідь займають багаторічні насадження. В середньому 0,9% в межах Чортківського району. В межах територій сільських рад цей показник коливається в межах від 0,2 до 3,4%. Найбільша частка багаторічних насаджень припадає на південну і південно-східну частину району – в межах Чорнокінецької (3,4%) і Мухавської (3,1%) сільських рад. Незначну частку займають сіножаті. В середньому - 1,3% в структурі сільськогосподарських угідь. Територіями сільських рад цей показник коливається від 0% в Горішньовигнанській, Заболотівській, Капустинській, Звиняцькій та інших, до 5,2% у Швайківській, Чорнокінецьковолинській, Кривеньківській, Малочорнокінецькій. Значну частку у структурі сільськогосподарських угідь займають пасовища. В середньому по району цей показник становить 9,8%. Найбільшу частку пасовища займають в таких сільських радах: Кривеньківській – 32,5%, Тарнавській – 30,0%, Скородинській – 26,9%, Сокиринській – 22,5%, Сосулівській – 18,1%. Найменшу частку пасовищ займають у Коцюбинчицькій – 0,1%, Пастушівській – 0,3%. Ромашівській – 1,2%, Староягільницькій

– 1,7%, Свидівській – 1,8% сільських радах.

Отож, при дослідженні структури сільськогосподарських угідь було визначено такий показник як землезабезпеченість сільськогосподарськими угіддями та орними землями пересічного жителя. Забезпеченість сільськогосподарськими угіддями в середньому становить 0,84 га/жит. У межах області цей показник дорівнює 0,9 га. Отже, в Чортківському районі землезабезпеченість сільськогосподарськими угіддями майже така сама, як і в середньому по області. [6]

Найвищі показники забезпеченості сільськогосподарськими угіддями в Чортківському районі є таких сільських радах: Сокиринецька – 2,4 га/жит., Швайківська – 2,3 га/жит., Полівецька – 2,0 га/жит., Малочорнокінецька, Мухавська – 1,9 га/жит., Староягільницька – 1,8 га/жит. Найнижчі показники спостерігаються у Колиндянській, Горішньовигнанській – 0,4 га/жит., Білівській, Кривеньківській, Ягільницькій – 0,6 га/жит., Сосулівській, Заболотівській – 0,7 га/жит. сільських радах. Також відомо показник землезабезпеченості орними землями. В середньому по Чортківському районі він становить 0,74 га/жит. В загальному коливається від 0,3 до 1,8 га/жит.

При дослідженні господарської освоєності земельних ресурсів важливу роль відіграє показник розораності території. У Чортківському районі розораність сільськогосподарських угідь становить 87,9%. В області цей показник є дещо нижчим і становить 82,8%. Освоєність земель району становить 77,9%. Але, цей показник в розрізі сільських рад коливається від 51% до 98,5 %. Найвищий показник сільськогосподарської освоєності характерний для західної і південно-західної частини району.

Отож, рівень сільськогосподарської освоєності пов'язаний з розораністю території, що також є вищою у цій частині району. Агропромисловий комплекс (АПК) є дуже важливою для економіки галуззю. Він забезпечує сировиною провідні промислові підприємства і потреби населення району в продуктах харчування. Значну увагу сільськогосподарські товаровиробники приділяють нарощуванню виробництва продукції рослинництва. Рослинництво – одна з основних галузей сільського господарства, що займається головним чином

обробітком культурних рослин для виробництва рослинницької продукції. Це провідна галузь в агропромисловому комплексі Чортківського району. За підсумками господарської діяльності на протязі останніх років вироблено валової сільськогосподарської продукції на суму 620,3 млн.грн. Сільськогосподарськими підприємствами – 371,7 млн.грн. [2]

Чортківський район зберігає позитивну тенденцію з вирощування зернових культур, особливо сільськогосподарськими підприємствами. Зернові культури - найважливіша група вирощуваних однорічних трав'янистих рослин, оброблюваних для отримання зерна - основного продукту харчування людини, сировини для багатьох галузей промисловості, та використовується для виробництва корму для тварин.

Література:

1. Каплун І.Г Сільськогосподарське природокористування / І.Г. Каплун // Природокористування. Навчальний посібник.– Тернопіль: Редакц.- видавн. відділ ТНПУ, 2015 – С. 125-150.
2. Історико - туристичний путівник. Чортківщина . Видавництво «АСТОН». Тернопіль 2007. – 181 С.
3. Гордій М. Нарис історії Тернопільщини. Наш край від найдавніших часів до сьогодення .- Чортків, 1999. - 168 с
4. Екологічний паспорт регіону Тернопільська область 2015 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу - www.menr.gov.ua.
5. Кириленко І. Г. Агропромисловий комплекс України: сучасний стан та погляд у майбутнє / І. Г. Кириленко // Економіка АПК. – 2005. – № 7. – С. 57-61.
6. Організація сільськогосподарського використання земель на ландшафтно-екологічні основи / за заг. ред. Проф.. П.Г. Казьміра. – Львів: СПОЛОМ, 2009.-254 с.
7. Свинко Й.М. Нарис про природу Тернопільської області: геологічне минуле, сучасний стан / Й.М. Свинко. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2007. – 192 с.
8. Федунік Б.Я., Мариняк Я.О., Заставецька О.В., Царик Л.П. Основи екологічних знань. –Тернопіль, 1995.
9. Янковська Л.В. Еколого-географічне районування Тернопільської області / Л.В. Янковська // Наукові записки ТДПУ. Серія: географія. – Т., 2003. – С. 156-162.
10. Маланюк М. Пошануймо подвиги повстанок Чортківщини - Тернопіль, 2000.- 152 с.